

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

02 iunie 2015

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în următoarea componență:

președinte

Ursache Petru

judecători

Toma Nadejda

Nicolaev Ghenadie

Alerguș Constantin

Moraru Petru

judecînd, fără citarea părților la proces, recursul ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Costăș Valentina, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 decembrie 2014, în cauză penală în privința lui

Vasilos Victor Alexei, născut la 12.10.1978, originar s. Dușmani, r-nul Glodeni, domiciliat în or. Glodeni, str. V. Zgîrcea, 11, ap.44.

Pușcaș Stanislav Alexandru, născut la 18.02.1989, originar din mun. Chișinău, domiciliat în sat. Sturzovca, r-nul Glodeni.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *Prima instanță: 14.11.2011 – 20.07.2012;*
2. *Instanța de apel: 17.12.2012 – 17.12.2014;*
3. *Instanța de recurs: 27.02.2015 – 02.06.2015.*

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Glodeni din 20 iulie 2012 procesul penal de învinuirea lui **Vasilos Victor Alexei** și **Pușcaș Stanislav Alexandru** de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 44, 324 alin.(2) lit. b), c) Cod penal a fost încetat, din motiv că există circumstanțe ce exclud tragerea lor la răspundere penală.

2. Prin sentință s-a stabilit că, potrivit rechizitoriului, Vasilos Victor Alexei se învinuiește că, activând în baza ordinului MAI nr. 25 EF din 04.02.2011 în

calitate de inspector auto de stat la Secția Poliției Rutiere al IP Glodeni și Pușcaș Stanislav Alexandru, activând în baza ordinului nr. 226 EF din 10.06.2011 în calitate de inspector patrulare rutieră al SPR al IP Glodeni, ambii fiind persoane cu funcții de răspundere, având în virtutea funcției deținute permanent drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice, abilitați în corespundere cu art. 2 al Legii cu privire la poliție nr. 416-XII din 18.12.1990 cu funcții de apărare a vieții, sănătății, onoarei, demnității, drepturilor, libertăților, intereselor și averii cetățenilor de atentate criminale și atentate nelegitime, acceptând restricțiile impuse de prevederile Legii cu privire la prevenirea și combaterea corupției nr. 90-XVI din 25.04.2008 pentru a nu comite acțiuni ce pot conduce la folosirea situației de serviciu și a autorității sale în interesele persoanei, de grup sau alte interese decât cele de serviciu, contrar obligațiilor și interdicțiilor impuse de funcția deținută, acționând în mod intenționat și din interes material au comis infracțiunea de corupere pasivă în următoarele circumstanțe.

Astfel, acționând în comun prin participație simplă, începând cu data 06.09.2011, prin extorcare au pretins de la Hadîrcă Vladimir mijloace bănești, ce nu li se cuvin în sumă totală de 2000 lei, pentru a nu întreprinde acțiuni ce țin de atribuțiile lor de serviciu, exprimate prin eliberarea acestuia de la examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate sau absenței acesteia, precum și restituirea permisului de conducere a mijlocului de transport, ridicat ilegal de la el de către Vasilos Stanislav la data de 06.09.2011, în cadrul examinării materialului înregistrat în RE-2 a IP Glodeni cu nr. 2157 din 02.09.2011, bani, care la data de 10.09.2011, în jurul orei 08:40 min. au fost transmiși lui Pușcaș Stanislav în automobilul de model „Dacia” cu nr/î MAI 2060, ce staționa la intersecția străzilor Zgârcea și Halippa din or. Glodeni, care erau destinați ambilor colaboratori, ce au organizat comiterea respectivei infracțiuni, fapt după care Vasilos Victor i-a transmis lui Pușcaș Stanislav pentru înmânare lui Hadîrcă Vladimir permisul de conducere pe numele acestuia, acțiune care însă nu s-a efectuat din motivul reținerii ambilor inculpați în flagrant de către colaboratorii Direcției Generale Teritoriale Nord a Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției a Republicii Moldova.

Respectivele acțiuni fiind încadrate de către acuzare în baza art. art. 44, 324 alin. (2) lit. b), c) Cod penal în prezența calificativelor *„coruperea pasivă manifestată prin fapta persoanei cu funcție de răspundere care pretinde și primește bani ce nu i se cuvin, pentru a nu îndeplini acțiuni ce țin de obligațiile de serviciu, săvârșite prin extorcarea bunurilor și de către două persoane în participație simplă prin coautorat”*.

3. Nefiind de acord cu sentința pronunțată, la 05 decembrie 2012 procurorul a declarat apel, solicitând recunoașterea apelului ca fiind depus în termenul stabilit de lege, invocând că abia în luna noiembrie 2012 i-a fost

expediată o copie redactată a sentinței, fapt confirmat prin primirea copiei la data de 19.11.2012 (f. d. 114 vol. II), precum și casarea hotărîrii primei instanțe ca fiind una ilegală, cu adoptarea pe caz a unei noi hotărîri de condamnare a celor doi inculpați în temeiul învinuirii formulate în rechizitoriu în baza art. art. 44, 324 alin.(2) lit. b), c) Cod penal, și stabilirea fiecăruia dintre ei a pedepsei închisorii pe un termen de cinci ani cu amendă în mărime de 1700 unități convenționale cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele MAI pe un termen de patru ani. În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei să fie suspendată pe un termen de probă de trei ani pentru fiecare (f. d. 110-114; 117-128 vol. II).

În motivarea cerințelor formulate procurorul a invocat interpretarea eronată de către instanță a modificărilor operate în legea penală la art. 123 Cod penal, fapt ce a dus la o concluzie greșită referitor la aplicabilitatea în speță a principiului retroactivității legii penale, considerându-se, că inculpații nu întrunesc elementele subiectului special al infracțiunii de corupere pasivă.

Astfel, în opinia apelantului, la adoptarea sentinței în cauză, instanța de fond incorect a aplicat prevederile art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, care prevăd temeiurile de drept pentru încetarea procesului penal, stipulate la art. 275 pct. 2)-9) și 285 alin. (1) pct. 1), 2), 4), 5) Cod de procedură penală, precum și în cazurile prevăzute de art. 53-60 Cod penal.

În acest sens procurorul a indicat că, potrivit art. 275 pct. 3) Cod de procedură penală, la care face referire art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată și va fi încetată în cazul în care fapta nu întrunește elementele infracțiunii, cu excepția cazurilor când infracțiunea a fost comisă de o persoană juridică.

În continuare acuzatorul a menționat că potrivit art. 10 alin. (1) Cod penal, legea penală care înlătură caracterul infracțional, care ușurează pedeapsa, ori, în alt mod ameliorează situația persoanei, ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale.

Astfel, prin modificările operate la data de 02.12.2011 la art. 324 alin. (1) Cod penal, doar s-a concretizat subiectul special al infracțiunii de corupere pasivă, acesta din „persoană cu funcție de răspundere” primind statut de „persoană publică și persoană publică străină”, fiind modificat în același sens conținutul art. 123 alin. (2) Cod penal, potrivit cărui „prin persoană publică se înțelege funcționarul public, inclusiv funcționarul public cu statut special (colaboratorul serviciului diplomatic, al serviciului vamal, al organelor apărării, securității naționale și ordinii publice, altă persoană care deține grade speciale sau militare); angajatul autorităților publice autonome sau de reglementare, al întreprinderilor de stat sau municipale, al altor persoane juridice de drept public;

angajatul din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică; persoana autorizată sau investită de stat să presteze în numele acesteia servicii publice sau să îndeplinească activități de interes public”.

În contextul celor menționate, autorul apelului a susținut că, în corespundere cu anexa nr. 1 la Legea nr. 158-XVI din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, angajații Aparatelor autorităților publice instituite de Parlament și Guvern cad sub incidența Legii nominalizate, inclusiv și colaboratorii de poliție din componența Ministerului de Interne ce este autoritate publică din cadrul Guvernului RM. Concomitent art. 18 a Legii nr. 416-XII din 18.12.1990 cu privire la poliție stipulează, că: „Personalul poliției este compus din colaboratori ai poliției, funcționari publici și personal contractual, ce desfășoară autorități auxiliare”.

Procurorul a subliniat că reieșind din prevederile legale expuse supra, colaboratorii de poliție sunt atât persoane cu funcții de răspundere, cât și persoane publice, ce cad sub incidența art. 123 alin. (1) Cod penal, respectiv fiind pasibili răspunderii penale, prevăzută de art. 324 alin. (1) și (2) Cod penal.

Cât privește aplicabilitatea în speța dată a prevederilor art. 10 Cod penal, apelantul a indicat că, ele nu exclud caracterul infracțional al faptei penale, nu ușurează pedeapsa penală sau în careva mod ameliorează situația persoanei care a comis infracțiunea, ci dimpotrivă înăsprește răspunderea penală pentru infracțiunile de corupere pasivă și cele conexe, lărgind astfel cercul subiecților ce cad sub incidența noțiunii de persoană publică.

Respectiv, în opinia apelantului, inculpații Vasilos Victor Alexei și Pușcaș Stanislav Alexandru sunt subiecți al fracțiunii de corupere pasivă, imputată lor ca infracțiune, ceea ce face absolut incorectă soluția judecătorească privind încetarea în privința lor a procesului penal pe acest temei.

Procurorul, expunându-se referitor la aprecierea de către instanță a temeiului de drept pentru încetarea procesului penal, a considerat-o incorectă și a indicat că în cauza dată au fost administrate suficiente probe, care denotă caracterul infracțional al faptei comise de inculpați, aceasta găsindu-și confirmare prin declarațiile martorului Hadîrcă Vladimir și a celor depuse în cadrul ședinței de judecată de către specialistul CCCEC, Zlipca A., precum și prin probele scrise, anexate la materialele cauzei penale ce se referă la acțiunile procesuale întreprinse de către organul de urmărire penală în vederea descoperirii crimei și constatării persoanelor ce se fac vinovate de comiterea ei.

3.1. Legalitatea sentinței a fost contestată și de către partea apărării în persoana apărătorului Cazacu Dorin, care după parvenirea cauzei penale în instanța de apel și punerea ei pe rol, la data de 06.02.2013 a depus în numele inculpaților apel, expunându-și dezacordul cu temeiurile de încetare a procesului penal, iar în legătură cu aceasta a solicitat casarea ei, cu adoptarea unei soluții noi privind achitarea acestora de sub învinuirea formulată în rechizitoriu pe

motiv, că acțiunile lor nu întrunesc elementele infracțiunii de corupere pasivă, prevăzute la art. art. 44, 324 alin. (2) lit. b), c) Cod penal.

Apelantul a susținut prezența în speța dată a unei insinuări și provocări a coruperii pasive, iar în opinia sa, din probele administrate pe caz, rezultă lipsa motivului comiterii acestei infracțiuni, în fapt fiind lipsă de logică în extorcarea pretinsei sume de 2000 lei într-o situație post factum, pentru careva acțiuni ilegale, presupuse a fi neînregistrate. De rând cu aceasta autorul apelului a invocat că o parte din probele administrate pe caz, au fost colectate cu încălcarea normelor de procedură penală și anume: înregistrările video ce stau la baza acuzării, din care rezultă că ele au fost efectuate la 18.05.2009, pe când pretinsa faptă datează cu 06.09.2011, iar din procesul-verbal privind interceptarea și înregistrarea de imagini (f. d. 30-34) rezultă, că acțiunile filmate au avut loc la data de 06.09.2011, ora 08:40, ceea ce în opinia sa denotă neconcludența probei, motiv pentru care a solicitat aprecierea ei critică de către instanța de apel în corespundere cu art. 100 alin. (1) Cod de procedură penală, cu atât mai mult, că în materialele cauzei penale lipsesc date referitor la autorizarea aparatului de înregistrare video, așa după cum o cer prevederile art. 132/2 alin. (2) Cod de procedură penală, potrivit cărora, la momentul efectuării măsurilor speciale de investigații (interceptarea audio și video) se face uz de (...) aparate de înregistrare audio și video (...), dacă acestea au fost autorizate în modul stabilit de lege, fapt confirmat în ședința de judecată de către specialistul Zlipca A.

În aceeași ordine de idei și cu referire la art. 94 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, apelantul a invocat inadmisibilitatea în calitate de probe a proceselor-verbale de percheziție corporală a lui Pușcaș Stanislav și cel de percheziție a automobilului de model „VAZ 2107”, datate cu aceeași dată și oră, la care el ar fi participat, deoarece locul întocmirii acestora este absolut diferit, ceea ce pune la îndoială posibilitatea aflării lui concomitente la aceeași oră în locuri diferite.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 17 decembrie 2014 apelurile declarate de procuror și avocatul Cazacu D. în numele inculpaților, recunoscut ca fiind depus în termenul de atac, au fost admise, casată total hotărârea atacată și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care în conformitate cu art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală **Vasilos Victor Alexei și Pușcaș Stanislav Alexandru** au fost achitați de sub învinuirea formulată lor în rechizitoriu pe art. art. 44, 324 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, pe motiv că fapta lor nu întrunește elementele infracțiunii.

În rest celelalte dispoziții ale sentinței s-au menținut.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel, verificând temeinicia cerințelor formulate de către apelanți în raport cu materialele cauzei, a ajuns la concluzia că apelurile declarate de procuror și de avocatul Cazacu D. în numele

inculpațiilor sunt depuse în termenul legal prevăzut de art. 402 alin. (1) și 404 alin. (1) Cod de procedură penală.

În această ordine de idei instanța de apel a menționat că, în materialele cauzei lipsește dispozitivul sentinței, însă existența acestuia rezultă din interpelările făcute de către procurorul participant la ședința instanței fond în vederea urgentării expedierii la adresa Serviciului Nord al Procuraturii Anticorupție a copiei de pe sentința redactată, în acest sens procurorul remițând în adresa instanței de judecată nenumărate interpelări cu această solicitare (f. d. 110; 112). Cu toate acestea o copie de pe sentința redactată a fost expediată procurorului de către Judecătoria Glodeni abia la data de 09.11.2012 (f. d. 114, vol. II).

Referitor la apelul declarat de avocatul Cazacu D., instanța de apel a reținut că din conținutul procesului-verbal anexat (f. d. 70 Vol. II) la ședința de judecată din 20.07.2012 avocatul Cazacu Dorin nu s-a prezentat, instanța dispunând continuarea judecării cauzei în absența lui, acordându-le inculpaților ultimul cuvânt, deliberând și pronunțând dispozitivul sentinței, însă ulterior, copia de pe sentința redactată nu a fost expediată în adresa avocatului Cazacu D. timp de trei zile, după cum o cere norma legală.

Totodată, instanța de apel a indicat că nici inculpații nu puteau primi copia sentinței redactate, care le-a fost înmînată doar după parvenirea cauzei în instanța de apel.

Verificînd legalitatea și temeinicia hotărîrii contestate, instanța de apel a reținut eroarea de drept admisă de către instanța de fond la adoptarea sentinței, menționînd că motivele pentru care s-a dispus încetarea procesului penal n-au constituit obiect de discuție în cadrul ședințelor de judecată, părților acuzării și apărării nefiindu-le acordată posibilitatea expunerii asupra lor, astfel că instanța a adoptat o soluție arbitrară, pentru care n-a pledat nici una din părțile procesului penal.

La fel, instanța de apel a menționat că în sentința pronunțată instanța n-a verificat și nu s-a expus asupra temeiurilor invocate de către părți în favoarea condamnării sau achitării inculpaților, precum nici n-a reținut care sunt circumstanțele legale ce exclud tragerea lor la răspunderea penală, fiind dată o tălmăcire incorectă a normelor procesual penale ce reglementează motivele de încetare a procesului penal (art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală).

Colegiul penal a considerat că în cazul în care instanța de fond a concluzionat că în acțiunile inculpaților nu persistă elementele infracțiunii imputate, deoarece aceștia nu sunt subiecții ei, urma să fie adoptată o sentință de achitare în conformitate cu art. 390 Cod de procedură penală.

În această ordine de idei, instanța de apel a reținut aplicarea incorectă de către prima instanță la soluționarea cazului din speță a prevederilor art. 332 și 391 Cod de procedură penală, deoarece, în opinia sa, inculpații cad sub incidența

modificărilor operate în legea penală la art. 123 alin. (2) Cod penal, potrivit cărora „prin persoană publică se înțelege funcționarul public, inclusiv funcționarul public cu statut special (colaboratorul serviciului diplomatic, al serviciului vamal, al organelor apărării, securității naționale și ordinii publice, altă persoană care deține grade speciale sau militare); angajatul autorităților publice autonome sau de reglementare, al întreprinderilor de stat sau municipale, al altor persoane juridice de drept public; angajatul în cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică; persoana autorizată sau investită de stat să presteze în numele acesteia servicii publice sau să îndeplinească activități de interes public. Totodată, potrivit anexei nr.1 la Legea nr. 158-XVI din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, angajații Aparatelor autorităților publice instituite de Parlament și Guvern cad sub incidența Legii nominalizate, inclusiv și colaboratorii de poliție din componența Ministerului de Interne ce este autoritate publică din cadrul Guvernului RM. Concomitent art. 18 al Legii nr. 416-XII din 18.12.1990 cu privire la poliție stipulează, că: „Personalul poliției este compus din colaboratori ai poliției, funcționari publici și personal contractual, ce desfășoară autorități auxiliare”. Astfel că, colaboratorii de poliție sunt atât persoane cu funcții de răspundere, cât și persoane publice, ce cad sub incidența art. 123 alin. (1) Cod penal.

Reieșind din cele expuse mai sus Colegiul a conchis netemeinicia soluției judiciare privind încetarea procesului penal în temeiul retroactivității legii penale, care ar fi exclus „persoana cu funcție de răspundere” din domeniul de aplicare a art. 123 și respectiv art. 324 Cod penal, fiind una incorectă.

Întru înlăturarea erorii judiciare, precum și în vederea constatării împrejurărilor de fapt și aspectelor de drept ce au importanță pentru justa soluționare a cauzei, prin admiterea demersului formulat de partea acuzării și susținut de partea apărării, instanța de apel a dispus reluarea cercetărilor judecătorești, cu cercetarea nemijlocită a bazei probatorii administrate pe caz, ajungând în final la concluzia privind necesitatea achitării inculpaților de sub învinuirea formulată în rechizitoriu la art. art. 44, 324 alin. (2) lit. b), c) Cod penal din lipsa în acțiunile lor a elementelor respectivei infracțiuni.

În susținerea acestei concluzii, prin aplicarea prevederilor art. art. 414 alin. (6) și 415 alin. (2/1) Cod de procedură penală și întru verificarea suplimentară a probelor administrate de către organul de urmărire penală, ce au servit obiect de cercetare judecătorească, însă asupra cărora nu s-a expus instanța de fond în conținutul sentinței adoptate, Colegiul a dispus audierea nemijlocită în ședința de judecată a inculpaților Vasilos Victor și Pușcaș Stanislav, a martorilor Hadîrca Vladimir și Zlipca Andrei.

Colegiul penal al Curții de Apel Bălți a concluzionat că în cauza dată a avut loc o provocare a coruperii pasive, din partea colaboratorilor CCCEC prin intermediul martorului Hadîrcă V., folosit în calitate de agent provocator,

respingând probele anexate la dosar, ca fiind administrate cu încălcarea normelor de procedură penală, rămâne a fi prezentă starea de fapt relatată de inculpați, ce nu a fost combătută prin date veridice, care ar permite excluderea tuturor dubiilor apărute pe caz, acestea, în corespundere cu art. 8 Cod de procedură penală, au fost interpretate în favoarea inculpaților.

În acest context instanța de apel a reținut că, din declarațiile lui Hadîrcă V. rezultă că, prima înregistrare a discuției întreținută cu inculpații, a avut loc la data de 06.09.2011 din propria lui inițiativă, când aceștia i-ar fi pretins suma de 2000 lei în vederea nesupunerii examenului narcologic, iar ca rezultat neatragerii lui la răspunderea contravențională pentru conducerea în stare de ebrietate alcoolică a mijlocului de transport și restituirea permisului de conducere, referitor la care susține, că i-a fost ridicat în mod ilegal.

Instanța de apel a indicat că chiar dacă Hadîrcă V. susține, că o atare înregistrare a avut loc și că conținutul ei a fost transmis colaboratorilor de la CCCEC, martorul nu a putut explica de ce ea nu se regăsește în conținutul SD-lui anexat la dosar și în stenogramele înregistrărilor audio, prezentate pentru cercetare în instanța de judecată.

La fel, instanța de apel a menționat că din declarațiile lui Hadîrcă V. rezultă că, în perioada dintre 06.09.2011 și 10.09.2011, fiind înzestrat de către colaboratorii CCCEC cu echipament special, el a revenit la Inspectoratul de Poliție Glodeni pentru a întreține discuții cu cei doi polițiști referitor la micșorarea pretinsei sume, fapt ce denotă, că până la pornirea urmăririi penale pe caz, care, de facto, a avut loc la data de 09.09.2011 în temeiul plângerii lui Hadârca V. datată cu aceeași dată (f. d. 1; 8 vol. I), OUP al CCCEC efectua deja anumite acțiuni în vederea facilitării coruperii pasive, provocându-i pe inculpați prin intermediul acestuia, la comiterea infracțiunii.

Reieșind din faptul, că acțiunile de corupere pasivă pretinse a fi comise de inculpați, își au începutul peste câteva zile de la impactul rutier, instanța de apel a considerat a fi neîntemeiată acuzarea adusă lor referitor la estorcarea banilor în legătură cu exercitarea sau neexercitarea atribuțiilor profesionale, deoarece la acel moment decăzuseră de drept posibilitatea atragerii lui Hadîrcă V. la răspunderea contravențională pentru conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică, el nefiind supus în termen examenului medical în vederea constatării ei. Astfel, la momentul sesizării organelor anticorupție, de facto, lipsea o suspiciune rezonabilă privind infracțiunea în curs de pregătire. Cu atât mai mult, că până la acel moment CCCEC nu dispunea de careva date obiective referitor la implicarea anterioară a celor doi inculpați în cazurile de corupție și că aceasta ar fi avut loc fără implicarea lor. În acest aspect, instanța de apel a indicat cauzele de la CEDO și anume, *Pareniuc vs Moldova*, *Vanyanvs c. Rusiei și Ramanauskas vs Lituania*.

Reieșind din considerentele expuse supra instanța de apel a aplicat prevederile art. 94 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală și a conchis asupra inadmisibilității probelor administrate în cauză, cu atât mai mult, că o parte din ele au fost dobândite cu încălcarea normelor de procedură penală, deoarece în situația creată sunt prezente elementele facilitării comiterii de către inculpați a infracțiunii de corupere pasivă.

Astfel, dispunând înzestrarea tehnică a lui Hadârcă V. în vederea înregistrării discuțiilor cu inculpații, OUP nu a respectat prevederile art. 132/2 alin. (2) Cod de procedură penală, potrivit cărora se permite în procesul efectuării măsurilor de investigații utilizarea inclusiv a aparatelor de înregistrare video și audio, altor mijloace tehnice, doar cu condiția, că acestea au fost autorizate în modul stabilit de lege, iar din conținutul procesului-verbal din 09.09.2011 de înzestrare a lui Hadârcă V. cu tehnică specială, prin intermediul căreia au fost efectuate înregistrările de imagini a comunicărilor cu învinuitul Pușcaș Stanislav la data de 10.09.2011, nu rezultă, că microvideo camera de model HY 900 folosită în acest scop, ar fi fost supusă testării și autorizării în modul prevăzut de lege (f. d. 17). Nici referitor la camera video de model „Sony”, cu care s-a efectuat înregistrarea video a percheziției în automobilul de serviciu a lui Pușcaș St., precum și a percheziției corporale a inculpaților. Nu au fost prezentate date obiective referitor la testarea ei metrologică, deși asupra acestui fapt a obiectat partea apărării, invocând în acest sens prezența anumitor dubii și neclarități referitor la data când s-a efectuat înregistrarea video, deoarece cea de pe imaginile vizionate în cadrul ședinței instanței de apel, nu corespunde celei de fapt ce a avut loc.

Instanța de apel a menționat că, în acest sens a fost interogat martorul Zlipca A., care la moment exercita funcția de specialist a CCCEC, care nu a putut confirma testarea metrologică a aparatelor video, utilizate la operațiunea reținerii în flagrant, susținând că funcțiile de programare a acestora nu permit corectarea datei și orei. Instanța de apel a subliniat, că cu toate acestea, acuzarea nu a prezentat în instanța de fond și în cea de apel *date* ce ar demonstra testarea metrologică a aparatelor audio și video folosite în cadrul exercitării acțiunilor procesuale.

De asemenea instanța de apel a reținut și neconcordanța datelor incluse în conținutul procesului-verbal de percheziție a automobilului de model „VAZ-2107” cu nr/î MAI 2127 condus de Pușcaș St., cu cele din conținutul procesului-verbal de percheziție corporală, acestea fiind diferite acțiuni procesuale, ce necesită un anumit interval de timp, cu toate acestea ele datează ca fiind petrecute concomitent, cu participarea aceluiași specialist Zlipca A., ce a efectuat înregistrările video, care și-a confirmat semnătura depusă în actele procesuale întocmite în rezultatul acțiunilor procesuale menționate. Fiind interogat în instanța de apel, Zlipca A. a negat posibilitatea filmării concomitente a două

acțiuni procesuale diferite, cu atât mai mult, că acestea au fost întreprinse și în locuri diferite, în condițiile când locul reținerii nemijlocite a lui Pușcaș St. nu corespunde locului staționării automobilului său de serviciu.

Instanța de apel a subliniat că, deși în cadrul examinării cauzei în ordine de apel apărarea a obiectat și asupra acestor erori, partea acuzării nu a venit cu careva date obiective, ce ar înlătura neclaritățile apărute în legătură cu aceasta, urmând ca toate dubiile să fie interpretate în favoarea inculpaților.

Instanța de apel a mai menționat că din conținutul procesului-verbal din 10.09.2011 de percheziție corporală a lui Pușcaș Stanislav, la momentul reținerii de la el a fost ridicat permisul de conducere înregistrat sub nr. 116200326, eliberat la 13.04.2011 pe numele Hadîrcă Vladimir, de pe mâini fiindu-i colectate mostre în vederea stabilirii particulelor speciale luminescente utilizate la marcarea bancnotelor (f. d. 22-23), mostre fiind ridicate și de la Vasilos Victor (f. d. 26-27). Totodată, potrivit raportului de expertiză nr. 2001 din 20.09.2011 pe aversul celor zece bancnote cu valoarea nominală de 200 lei, ridicate în cadrul percheziției din automobilul de serviciu a lui Pușcaș St. este prezentă inscripția „MITA CCCEC”, executată cu colorant, care în razele UV are luminescență de culoare albastră (azurie) plasată de-a latul în dreapta, în două rânduri, pe suprafața bancnotelor fiind depuneri de substanță specială, însă aceasta n-a fost depistată pe tampoanele din vată cu care au fost prelucrate mâinile lui Pușcaș St. și Vasilos V. (f. d. 144-148).

Reieșind din faptul că pe mâinile inculpaților lipsesc particulele de praf luminescent, instanța de apel a conchis că sunt veridice declarațiile făcute de către aceștea referitor la faptul, că ei nu au pretins și, respectiv, nu au acceptat primirea de la Hadîrcă V. a careva sume de bani în vederea soluționării pozitive în favoarea lui a cazului de accident rutier, iar depistarea în cadrul percheziției în automobilul de serviciu a sumei de 2000 lei (f. d. 28-29 vol. I), fiind explicată de către Pușcaș St. drept restituirea datoriei, pe care partea vătămată o avea față de el.

Totodată, instanța de apel a considerat că conținutul stenogramei descifrărilor convorbirii întreținute între Hadîrcă V. și Pușcaș St. „*nemijlocit la momentul comiterii crimei*”, nu confirmă temeinicia acuzațiilor aduse ultimului, dimpotrivă, aceasta denotă caracterul provocator al discuției întreținute de către Hadîrcă V. (f. d. 33-34: 35-36 vol. I). Instanța de apel a menționat că din aceeași stenogramă se evidențiază faptul existenței unei datorii pe care o avea Hadîrcă V. față de Pușcaș St., referitor la care fapt el nu a obiectat. Faptul nedeclarării de către Pușcaș V. în cadrul urmăririi penale despre datoria pe care o avea față de el Hadîrcă V., instanța de apel nu l-a reținut în defavoarea inculpatului, deoarece consideră că ultimul a beneficiat de dreptul la tăcere.

Instanța de apel a mai reținut că nici unul dintre inculpați nu neagă, că ar fi discutat în dimineața zilei de 10.09.2011 cu privire la chestiuni de serviciu, fapt

confirmat prin procesul-verbal din 28.09.2011 de examinare a telefonului mobil de model „NOKIA 6300” de culoare neagră, ridicat la 10.09.2011 în cadrul percheziției corporale a lui Pușcaș Stanislav (f. d. 116-119), precum și de procesul-verbal din 03.10.2011 al examinării informației ridicată de la S.A. „ORANGE” privitor la convorbirile telefonice efectuate de la telefonul celular cu SIM - cartela nr. 069677920, aflat în posesia lui Pușcaș Stanislav, potrivit căruia la data de 10.09.2011 ora 08 și 36 min. el l-a apelat pe Vasilos V. la numărul de telefon 069735808 (f. d. 137), însă potrivit declarațiilor inculpaților, discuția telefonică pe lângă chestiuni de serviciu, s-a referit și la necesitatea restituirii lui Hadîrcă V. a permisului de conducere, în incinta Inspectoratului de Poliție și contra semnătură „*pentru a evita crearea artificială de către el a careva situații dificile, ceea ce nu s-a reușit în legătură cu reținerea lor*”.

Subsidiar, instanța de apel a subliniat că, deși acuzarea a invocat neînregistrarea cazului de accident rutier cu implicarea lui Hadîrcă V., în modul stabilit de lege în Registrul nr. 1 (f. d. 34-39), accidentul rutier cu participarea lui Hadîrcă V. a fost înregistrat în Registrul nr. 2, fapt confirmat prin anexarea la materialele cauzei a copiilor de pe actele procesuale întocmite în acest sens, care confirmă că materialul se afla în gestiunea lui Vasilos V., fiind întocmit de ultimul procesul-verbal de cercetare a accidentului rutier cu schița anexată la el (f. d. 86-87, vol. II) și reușind să ea de la Hadîrcă V. explicații ce datează cu 06.09.2011 (f. d. 89, vol. I), tocmai în ziua în care a și fost făcută copia actelor personale. Ulterior, prin raportul din 09.09.2011 a solicitat Comisarului prelungirea termenului examinării cazului. Prin aceste acte, instanța de apel a considerat că se dezmint declarațiile făcute de Hadîrcă V. referitor la neîntocmirea a careva documente privitor la accidentul rutier.

Reieșind din circumstanțele relatate supra ale cauzei, instanța de apel a conchis netemeinicia acuzațiilor aduse inculpaților, deoarece, în fapt, a lipsit motivul săvârșirii de către ei a infracțiunii de corupere pasivă prin extorcarea sumei de 2000 lei în vederea neexercitării acțiunilor ce țin de atribuțiile lor de serviciu, exprimate prin eliberarea lui Hadîrcă V. de la examenul medical și restituirea permisului de conducere, pretins a fi ilegal ridicat la data de 02.09.2011, într-o situație post factum, când acesta nu mai putea fi atras la răspundere pentru conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate produsă de alcool, nefiind din start supus examenului medical în vederea constatării ei.

Cât privește argumentul de ridicare ilegală a permisului de conducere, în scopul extorcării obiectului mitei, instanța de apel a considerat că acesta nu și-a găsit confirmare prin probele administrate, deoarece acuzația în acest sens se bazează în exclusivitate pe declarațiile lui Hadîrcă V., ce poartă un caracter provocator, nefiind aduse alte probe în vederea confirmării lui.

Instanța de apel a mai menționat că în respingerea acestui argument, apărarea a invocat în calitate de probă declarațiile martorului Ivanov Gh., care fiind audiat în instanța de fond, a susținut veridicitatea celor relatate de către inculpați.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Costaș V., care invocând prevederile art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu remiterea cauzei spre o nouă rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului se invocă repunerea neîntemeiată de către instanța de apel a apelului declarat de apărătorul Cazacu D. în numele inculpaților în termenul legal, făcând trimitere la art. 404 alin.(1) Cod de procedură penală, care în opinia recurentului este incorect, deoarece pe cauza dată a fost adoptată o sentință de încetare a procesului penal, care nici nu urma a fi pusă în executare.

Menționează faptul că, la 20 iulie 2012 instanța de fond a pronunțat dispozitivul sentinței de încetare a procesului penal în privința inculpaților și într-adevăr în ședința de judecată în această zi apărătorul inculpaților nu a fost prezent, însă ultimii au solicitat finisarea cercetării judecătorești în lipsa apărătorului.

Ulterior, inculpații nu au solicitat sentința redactată, nu au depus un apel prin care să solicite achitarea lor, deși pe întreg parcursul urmăririi penale și judecării cauzei în instanța de fond, la toate etapele procesului penal, inculpații au susținut că sunt nevinovați și au solicitat achitarea sa.

Mai subliniază și faptul că, cauza penală a fost expediată la Curtea de Apel Bălți la data de 10 decembrie 2012, iar la 10 ianuarie 2013 a fost expediată citația pentru prezentare la ședința de judecată a instanței de apel din 06 februarie 2013, în cadrul căreia apărătorul a depus apelul în numele inculpaților fără a solicita repunerea în termen și a motiva această solicitare. Doar în instanța de apel, inculpații și avocatul acestora au declarat că nu au avut posibilitatea de a primi copia sentinței redactate, invocând că aceasta le-a fost înmînată inculpaților numai la data de 28 ianuarie 2013, fiind transmisă în aceeași zi apărătorului.

În opinia recurentului motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărîrii, deoarece a fost admis apelul procurorului, care a solicitat casarea hotărîrii primei instanțe și condamnarea inculpaților în baza învinuiri imputate prin rechizitoriu, dar și apelul apărătorului Cazacu D. în numele inculpaților, care a solicitat achitarea acestora pe motiv că în acțiunile acestora nu sunt întrunite elementele infracțiunii incriminate, apeluri care conțin solicitări diametral opuse.

Cu referire la circumstanțele de fapt și de drept, recurentul susține că cumulul de probe administrate în faza urmăririi penale și cercetate în ședințele de judecată confirmă vinovăția inculpaților Vasilos V. și Pușcaș St. în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 44, 324 alin.(2) lit. b), c) Cod penal, dar care nu au fost apreciate de către instanța de apel prin prisma prevederilor art.101 Cod de

procedură penală, și au fost incorect declarate ca inadmisibile, pe motiv că o parte din ele au fost dobândite cu încălcarea normelor de procedură penală.

Cu referire la netestarea metrologică a tehnicii speciale, care a fost utilizată în cadrul efectuării măsurilor de investigații, precum și în ce privește neconcordanța datelor incluse în conținutul procesului-verbal de percheziție a automobilului de serviciu de model „VAZ-2107” cu nr/î MAI 2127 condus de Pușcaș St. cu cele din conținutul procesului-verbal de percheziție corporală, care datează ca fiind îndeplinite concomitent, procurorul menționează că martorul Zlipca A., specialist la CCCEC, a explicat că funcțiile de programare a aparatelor video și audio, utilizate la operațiunea reținerii, nu permit corectarea datei și orei, însă înregistrările audio și video au fost efectuate în ziua de 10 septembrie 2011, acțiunile fiind efectuate pe rând, adică mai întâi se filma o acțiune procesuală, după care se suspenda filmarea și se trecea la filmarea altei acțiuni procesuale. Între timp se întocmea primul proces-verbal, după care se dădea citirii în cameră și ulterior, se trecea la citirea celui de-al doilea proces-verbal întocmit, de aceea există coincidențe între orele finisării acțiunilor de urmărire penală. Procurorul menționează că, aceste acțiuni de suspendare și perioadele de suspendare au fost înscrise în procesele-verbale indicate, iar faptele date sunt corecte.

Recurentul nu este de acord cu concluzia instanței de apel și privitor la faptul că lipsa pe mâinile inculpaților a particulelor de praf luminescent confirmă că ei nu au pretins și respectiv nu au acceptat primirea de la Hadîrcă V. a careva sume de bani în vederea soluționării pozitive în favoarea lui a cazului de accident rutier, deoarece depuneri de substanță specială pe mâinile inculpaților nici nu puteau să existe, deoarece ei nu au luat banii în mâini, aceștea fiind puși, la indicația lui Pușcaș St., de către Hadîrcă V. în „bardacioc”-ul automobilului de serviciu condus de către Pușcaș St., care ulterior a explicat că banii au fost aduși pentru restituirea datoriei.

În opinia procurorului această versiune a inculpaților nu poate fi acceptată, nu poate fi reală și nu corespunde realității, deoarece Hadîrcă V. pentru inculpați era o persoană necunoscută, care s-a adresat la organele de poliție pentru ajutor în reținerea unei persoane, care i-a tamponat automobilul și care ulterior a părăsit locul accidentului.

Procurorul menționează că, versiunea cu privire la presupusa datorie a apărut doar în cadrul examinării cauzei penale în instanța de fond, dar aceasta este combătută prin conținutul stenogramei din 11 septembrie 2011 a interceptării și înregistrării de imagini a comunicării dintre Hadîrcă V. și Pușcaș St. în cadrul căreia Hadîrcă V. cere lui Pușcaș St. restituirea permisului de conducere, la ce Pușcaș St. îi răspunde că nu poate să i-l dea, fiindcă el (Hadîrcă V.) nu a „făcut lucru” și atunci Hadîrcă V. i-a propus lui Pușcaș St. să numere

banii, însă ultimul a refuzat și Hadîrcă V. a numărat banii și la indicația lui Pușcaș St. au fost puși „în bardacioc”.

Procurorul a indică că din conținutului stenogramei din 11 septembrie 2011 a interceptării și înregistrării de imagini a comunicării dintre Hadîrcă V. și Pușcaș St. nu se denotă un caracter provocator al discuției întreținute.

În ce privește concluzia instanței de apel, precum că este neîntemeiată acuzarea inculpaților privind extorcarea banilor în legătură cu exercitarea sau neexercitarea atribuțiilor de serviciu, deoarece la acel moment decăzuseră posibilitatea tragerii la răspundere contravențională a lui Hadîrcă V. pentru conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate, procurorul consideră că este una ilegală, fiindcă la sosirea la fața locului inculpații Vasilos V. și Pușcaș St. n-au întreprins măsurile care nu suferă amîinare pentru stabilirea tuturor circumstanțelor tamponării automobilului lui Hadîrcă V. și să-l supună examenului medical întru constatarea stării de ebrietate, stabilirea martorilor oculari, dar i-au spus lui Hadîrcă V. să vină a două zi la Inspectoratul de poliție să aducă actele pe automobil și martori. De asemenea, nu au fost întreprinse măsuri nici în data de 06 septembrie 2012, cînd Hadîrcă V. s-a prezentat fără actele solicitate și fără martori, și nici la 08 septembrie 2012, cînd Hadîrcă V. s-a prezentat fără martori, dar cu acte. Din spusele inculpaților, în ambele cazuri Hadîrcă V. se afla în stare de ebrietate, însă nu au reacționat.

Totodată, menționează că referirea la hotărîrea CEDO pe cauza Pareniuc vs Moldova nu este aplicabilă la cauza de învinuirea lui Vasilos V. și Pușcaș St., deoarece aceștia singuri au pregătit terenul pentru a facilita extorcarea de bani, prin nesupunerea lui Hadîrcă V. examenului medical și ridicarea ilegală a permisului.

Mai mult ca atît, indică că decizia instanței de apel nu conține motivarea în ce privește lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii de corupere pasivă în acțiunile inculpaților.

7. Judecînd recursul ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul lărgit consideră că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 al.(1) p. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța de recurs este în drept să-l admită, să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit prevederilor art. 427 al. (1) Cod de procedură penală hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, cînd 6) *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii*

sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Conform art. 414 alin.(1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate în ședința instanței de apel sau se poate proceda la cercetarea suplimentară a probelor administrate de prima instanță.

Art. 414 al. (2) Cod de procedură penală, reieșind din faptul că apelul constituie o continuare a judecării fondului cauzei, prevede posibilitatea ca instanța să dea o nouă apreciere probelor administrate în fața primei instanțe.

Astfel instanța de apel, soluționînd apelul, poate să caseze (desființeze) sentința primei instanțe și să pronunțe o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, adoptînd una din soluțiile pe care le poate pronunța prima instanță, prin aprecierea temeiniciei sau netemeiniciei învinuirii, dispunînd, după caz, condamnarea, achitarea inculpatului sau încetarea procesului penal.

În această ipoteză, apelul are caracterul unei căi de atac de reformare, în sensul că instanța de apel, după desființarea hotărîrii atacate, procedează ea însăși, ca instanță de control judiciar, la înlăturarea erorilor constatate, pronunțînd o nouă hotărîre.

Astfel, instanța de apel rejudecă fondul cauzei ca instanță de apel, și nu ca primă instanță, prin modificarea gradului de jurisdicție.

Efectul devolutiv nu promovează o reeditare de către instanța de apel a judecății care a avut loc în prima instanță, ci o nouă judecată, cu caracter autonom, care are ca obiect reexaminarea acelor dispoziții din hotărîre, care au fost greșit sau nelegal soluționate.

În consecință, potrivit prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sînt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvîrșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sînt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei.

Potrivit prevederilor art. 417 al. (1) p. 8) Cod de procedură penală decizia instanței de apel trebuie să cuprindă: temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cere art. 435 Cod de procedură penală, deoarece o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs.

Verificând argumentele invocate în recursurile depuse în raport cu materialele cauzei, Colegiul constată că instanța de apel la examinarea cauzei a comis erori de drept ce nu pot fi corectate în instanța de recurs, pronunțând soluția sa fără respectarea prevederilor legale, a jurisprudenței CtEDO, precum și a practicii judiciare stabilite.

Colegiul lărgit menționează că aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depusă de către organele de urmărire, instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se concretizează în soluția ce va fi dată în urma acestei activități. Aprecierea probelor după intima convingere trebuie să se bazeze pe prevederile legale. Convingerea intimă se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele complet și obiectiv.

Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după relevanța, concludența și utilitatea acestora. De menționat că proba trebuie apreciată și după veridicitatea acesteia. Veridicitatea probelor poate fi caracterizată ca o corespundere a datei de fapt examinată de către instanță cu realitatea pe care o probează această dată. Toate probele în ansamblul lor sunt apreciate din punctul de vedere al coroborării lor.

Colegiul lărgit constată că, instanța de apel, judecând apelurile declarate, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, corect a ajuns la concluzia că procesul a fost încetat nejustificat de către prima instanță, iar inculpații fiind colaboratori de poliție sunt persoane cu funcții de răspundere, și cad sub incidența art. 123 alin. (1) Cod penal (în redacția legii din 20.12.2013, în vigoare 24.01.2014) și aceștea sunt persoane publice, indicând în acest sens anexa nr.1 la Legea nr. 158-XVI din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și art. 18 a Legii nr. 416-XII din 18.12.1990 cu privire la poliție.

Totodată Colegiul lărgit consideră pripită concluzia de achitare a inculpaților pe motiv că în acțiunile acestora nu sunt întrunite elementele infracțiunii.

Colegiul lărgit menționează în acest sens că instanța de apel, în motivarea soluției sale n-a indicat care dintre elementele infracțiunii imputate inculpaților nu sunt întrunite în acțiunile acestora, și, de fapt, constată lipsa probelor care ar confirma vinovăția inculpaților, deoarece a declarat inadmisibile probele administrate la umărirea penală.

Instanța de recurs reiterează că potrivit practicii judiciare stabilite *corupere pasivă* constituie fapta săvârșită de către o persoană cu funcții de răspundere, care fie că pretinde, primește direct sau indirect oferte, titluri de valoare, alte bunuri sau avantaje patrimoniale, fie că acceptă servicii, privilegii sau avantaje ce nu i se cuvin pentru a îndeplini sau a nu îndeplini, a se abține, a întârzia ori a grăbi o acțiune contrar obligațiilor de serviciu prin utilizarea autorității sale, precum și pentru a obține de la alte autorități în favoarea sa ori a altor persoane distincții, funcții, piețe de desfacere sau decizii favorabile.

În cazul pretinderii, inițiativa întotdeauna aparține făptuitorului, care poate fi exteriorizată prin cuvinte, gesturi, scrisori sau orice alt mijloc de comunicare, și nu este necesar ca cererea să fie astfel formulată încât să poată fi înțeleasă de oricine. Este suficient ca, în raport cu împrejurările concrete, ea să fie inteligibilă pentru cel căruia i se adresează.

Indiferent dacă este expresă sau aluzivă, pretinderea de foloase necuvenite trebuie să fie univocă, manifestând intenția persoanei cu funcție de răspundere de a condiționa de ea conduita legată de obligațiile sale de serviciu.

Prin *primire* se are în vedere recepționarea unei oferte; luarea în posesie a unui titlu de valoare sau a unui bun, care se înmânează; încasarea unei sume de bani; obținerea unui avantaj patrimonial.

Așa dar, în cazul coruperii pasive, săvârșite prin primire, acceptarea și primirea nu se pot produce decât în același timp.

Analizând decizia supusă recursului și reieșind din materialele cauzei, Colegiul lărgit conchide că instanța de apel a dat apreciere eronată probelor administrate de către organul de urmărire penală fără a ține cont de prevederile art. 101 Cod de procedură penală, care stipulează că fiecare probă urmează a fi apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, precum și tuturor probelor în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, Colegiul lărgit constată că instanța de apel în motivarea soluției sale de achitare a inculpaților Vasilos V. și Pușcaș St. a declarat inadmisibile probele administrate la urmărirea penală, considerând că acestea au fost obținute: 1) *prin provocarea inculpaților la săvârșirea coruperii pasive* din partea colaboratorilor

CCCEC prin intermediul martorului Hadîrcă V. ; dar și 2) *cu încălcări esențiale de către organul de urmărire penală a dispozițiilor Codului de procedură penală.*

Potrivit prevederilor art. 94 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală în procesul penal nu pot fi admise ca probe și, prin urmare, se exclud din dosar, nu pot fi prezentate în instanța de judecată și nu pot fi puse la baza sentinței sau a altor hotărâri judecătorești datele care au fost obținute: *prin provocarea, facilitarea sau încurajarea persoanei la săvârșirea infracțiunii.*

De asemenea pct. 5) alin. (1) art. 94 Cod de procedură penală stipulează că prevederile alin.(1)-(4) se aplică în mod corespunzător și probelor obținute în temeiul probelor menționate la alin.(1)-(4), cu excepția cazului în care probele derivate se bazează pe o sursă independentă sau ar fi fost descoperite inevitabil.

Reieșind din prevederile legale sus-expuse, Colegiul penal menționează că legislatorul a stabilit în mod expres trei circumstanțe, care condiționează inadmisibilitatea totală a probelor: provocare, facilitare sau încurajare. De asemenea stipulările legale prevăd clar nulitatea tuturor probelor obținute în circumstanțele indicate supra, cu excepția cazului în care probele derivate se bazează pe o sursă independentă sau ar fi fost descoperite inevitabil.

Colegiul penal atestă că, instanța de apel în textul deciziei sale în speță nu face diferența dintre cele trei circumstanțe, totodată contrazicându-și totalmente concluziile cu privire la provocarea inculpaților la săvârșirea infracțiunii prin următoarele sintagme : „ *în cauza dată a avut loc **o provocare** a coruperii pasive din partea colaboratorilor CCCEC prin intermediul martorului V.Hadîrcă*” (f. d. 219 v.II), „ *din declarațiile lui V. Hadîrcă rezultă că în perioada dintre 06.09.2011 și 10.09.2011, fiind înzestrat de către colaboratori CCCEC cu echipament special, el a revenit la IP pentru a întreține discuții cu cei doi polițiști referitor la **micșorarea pretensei sume**, fapt ce denotă, că pînă la pornirea urmăririi penale pe caz, care de facto a avut loc la data de 09.09.2011, în temeiul plîngerii lui V.Hadîrcă datată cu aceeași dată (f. d. 1, 8 v. I) OUP al CCCEC efectua deja anumite acțiuni în vederea **facilitării coruperii pasive, provocîndu-i** pe inculpați prin intermediul acestuia, la comiterea infracțiunii”(f.d. 219 v.II) și „*în situația în care sunt prezente elementele **facilitării** comiterii de către inculpați a infracțiunii de corupere pasivă”(f.d. 220 v II).**

În motivarea soluției sale instanța de apel a făcut referire la jurisprudența CtEDO, în special la cauza Pareniuc vs Moldova, însă instanța a omis să facă o analiză a probelor din dosar reieșind din soluția oferită de CtEDO în cauza indicată și momentelor esențiale semnalate de către Curte la examinarea chestiunii admisibilității probelor obținute prin provocare.

Potrivit deciziei pe cauza Pareniuc vs Moldova Curtea a reamintit că admisibilitatea și evaluarea probelor constituie un aspect care este reglementat de legislația națională și că, în principiu, instanțelor judecătorești naționale le revine obligația de a le aprecia (*Van Mechelen și alții c. Olandei, 23.04.1997*).

Totuși, admiterea unor probe poate să conducă la inechitatea unui proces. Astfel fiind cazul, de exemplu, obținerii probelor în rezultatul aplicării relexor tratamente în scopul depunerii unei mărturii (*Jalloh c. Germaniei*) sau obținerii probelor ca urmare a unei provocări sau înscenări din partea poliției (*Teixeira de Castro c. Portugaliei, 09.06.1998*).

Având în vedere importanța principiilor de mai sus, Curtea a constatat în cauza *Ramanauskas c. Lituaniei (2008)* că în cazul în care un acuzat susține că a fost provocat la săvârșirea unei infracțiuni, instanțele judecătorești trebuie să examineze minuțios materialele dosarului, deoarece pentru a îndeplini cerința unui proces echitabil în sensul art. 6 §1 din Convenție, toate probele obținute în rezultatul provocării de către poliție trebuie să fie excluse. Acest lucru este valabil îndeosebi atunci când activitatea operativă de investigații a poliției a avut loc în lipsa unui cadru juridic suficient sau a garanțiilor adecvate.

În cele din urmă, dacă informația prezentată de către organele de urmărire penală nu permite Curții să conchidă că reclamantul a fost subiectul unei provocări din partea poliției, este esențial ca în fiecare cauză Curtea să examineze calitatea evaluării de către instanțele naționale a preținsei provocări și să se asigure că acestea au respectat în mod corespunzător drepturile acuzatului la apărare, în special dreptul la o procedură contradictorie și la egalitatea armelor (*Edwards și Lewis c. Regatului Unit*). Pentru alte principii de ordin general referitoare la problema privind provocarea, a se vedea *Bannikova c. Rusiei (04.11.2010)*.

În acest sens la examinarea cauzei prezente Colegiul penal consideră necesar de menționat faptul că, în situația în care un acuzat susține că a fost provocat la săvârșirea unei infracțiuni, instanțele judecătorești trebuie să examineze minuțios materialele dosarului, deoarece pentru a îndeplini cerința unui proces echitabil, toate probele obținute în rezultatul provocării de către poliție trebuie să fie excluse.

Pentru a verifica dacă persoana a fost provocată să săvârșască infracțiunea, instanțele judecătorești trebuie să stabilească dacă ea putea fi în mod rezonabil considerată ca fiind implicată în activitatea infracțională respectivă pînă la implicarea poliției. Cu alte cuvinte, este necesar de verificat dacă persoana ar fi săvârșit infracțiunea în lipsa preținsei provocări.

La fel, Colegiul penal menționează că, în cazul în care implicarea poliției se limitează la asistarea unei persoane private la înregistrarea săvârșirii unei acțiuni ilegale de către o altă persoană privată, factorul determinant rămîne a fi comportamentul celor două persoane.

Astfel, instanța de apel în cadrul ședinței de judecată și în motivarea deciziei sale n-a examinat și n-a indicat faptul, dacă pînă la momentul provocării au existat suspiciuni obiective confirmate prin probe, că inculpații ar fi fost implicați

în acțiuni infracționale, înainte de implicarea colaboratorilor CCCEC, prin intermediul lui V.Hadîrcă.

Colegiul penal consideră că instanța de apel era obligată să verifice sub acest aspect probele prezentate de către acuzare, inclusiv și în coraport cu declarațiile inculpaților.

În acest sens Colegiul menționează că potrivit probelor acuzării la momentul reținerii la inculpați a fost depistată suma de bani marcată și permisul de conducere pe numele lui V.Hadîrcă, aceste fapte nefiind negate de către inculpați.

Conform materialelor cauzei și potrivit declarațiilor martorului V.Hadîrcă și a inculpaților reiese că permisul de conducere a fost ridicat înainte de pornirea urmăririi penale și depunerea cererii de către martorul V.Hadîrcă la organul de urmărire penală, iar vreo cauză administrativă cu privire la conducerea de către V.Hadîrcă a mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică n-a fost înregistrată la IP Glodeni, fiind înregistrată numai cauza administrativă la solicitarea lui V.Hadîrcă cu privire la accidentul rutier în urma căruia i-a fost deteriorat automobilul.

Colegiul lărgit mai menționează că potrivit materialelor cauzei și declarațiilor inculpaților cauza administrativă la cererea lui V.Hadîrcă se afla la examinarea lui Vasilos V., însă permisul de conducere a fost ridicat de la Pușcaș St.

Mai mult decît atît, Colegiul penal menționează și faptul că inculpații Vasilos V. și Pușcaș St., nici apărătorii săi n-au invocat argumentul provocării la săvîrșirea infracțiunii nici în cadrul urmăririi penale, nici în ședințele instanței de fond, apărarea insistînd asupra nulității probelor ca fiind obținute prin încălcarea esențială a prevederilor legii de procedură penală. Nici apelul depus de către apărătorul Cazacu Dumitru nu conține invocarea provocării, el făcînd referire la acest argument numai în susținerile verbale.

Colegiul penal consideră necesar de a atenționa și asupra faptului că instanța de apel a lăsat fără careva apreciere comportamentul lui V.Hadîrcă pe parcursul urmăririi penale și examinării cauzei în instanțele de judecată, care a făcut declarații consecvente, lipsind totodată și o analiză și apreciere detaliată a convorbirilor purtate de către acesta cu inculpații.

Colegiul penal conchide că instanța de apel, ajungînd la concluzia de achitare a inculpaților prin declararea inadmisibilității probelor administrate de către urmărirea penală ca fiind obținute prin provocare, n-a examina minuțios circumstanțele cauzei și n-a dat apreciere sub toate aspectele probelor administrate, n-a întreprins acțiunile necesare pentru stabilirea adevărului și existenței actului de provocare, astfel că decizia instanței de apel fiind nemotivată.

După cum s-a menționat supra, reieșind din legislația de procedură penală, Jurisprudența CtEDO și practica judiciară stabilită obținerea probelor prin provocare duce la inadmisibilitatea tuturor acestor probe, precum și a celor derivate din ele.

În acest context Colegiul penal menționează că instanța de apel, n-a indicat și n-a motivat care dintre probele administrate de către organul de urmărire penală instanța de judecată le-a declarat inadmisibile ca fiind obținute prin provocare, deoarece instanța a declarat unele probe inadmisibile ca fiind obținute și cu încălcarea esențială a dispozițiilor Codului de procedură penală.

Colegiul penal ține să menționeze că potrivit prevederilor art. 251 al. (1) Cod de procedură penală încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage nulitatea actului procedural numai în cazul în care s-a comis o încălcare a normelor procesuale penale ce nu poate fi înlăturată decât prin anularea aceluiași act.

Al. (2) al aceluiași articol stipulează că încălcarea prevederilor legale referitoare la competența după materie sau după calitatea persoanei, la sesizarea instanței, la compunerea acesteia și la publicitatea ședinței de judecată, la participarea părților în cazurile obligatorii, la prezența interpretului, traducătorului, dacă sînt obligatorii potrivit legii, atrage nulitatea actului procedural.

Conform al. (4) art. 251 Cod de procedură penală încălcarea oricărei alte prevederi legale decât cele prevăzute în alin.(2) atrage nulitatea actului dacă a fost invocată în cursul efectuării acțiunii – cînd partea este prezentă, sau la terminarea urmăririi penale – cînd partea ia cunoștință de materialele dosarului, sau în instanța de judecată – cînd partea a fost absentă la efectuarea acțiunii procesuale, precum și în cazul în care proba este prezentată nemijlocit în instanță.

Declarînd inadmisibilitatea unora dintre probele administrate pe motivul încălcării normelor de procedură penală, instanța de apel n-a verificat faptul , dacă pe parcursul urmăririi penale, după finisarea acesteia sau în instanța de judecată, inculpații sau apărătorii acestora au invocat nulitatea actelor de procedură penală, deși potrivit materialelor cauzei asemenea solicitări din partea apărării n-au parvenit.

În aceste condiții Colegiul penal consideră că și aceste constatări ale instanței de apel au fost lăsate fără o motivare temeinică.

Astfel, Colegiul penal conchide că, argumentele recurentului cu privire la faptul că instanța de apel nu a dat apreciere probelor administrate, și-a găsit confirmare, de aceea rezultatele activității organului de urmărire penală și baza probatorie propusă de partea acuzării în cadrul acestei cauze penale, urmează a fi verificată de către instanța de apel la rejudecarea cauzei, în ședințele de judecată publice, cu respectarea drepturilor procesuale ale persoanelor implicate

pe caz, respectându-se principiul contradictorialității procesului penal și legalității armelor în proces, stipulat la art. 24 Cod de procedură penală, ceea ce nu a fost efectuat.

Colegiul penal constată că erorile procesuale admise de către Curtea de Apel Bălți, cad sub incidența prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

Din textul recursului declarat, se constată că recurentul critică soluția instanței de apel privind declararea apelului de către apărătorul inculpaților, ca fiind în termenul stabilit, invocând prevederile art.404 alin.(1) Cod de procedură penală.

Reieșind din dispozitivul sentinței instanței de fond, procesul penal de învinuirea lui Vasilos Victor Alexei și Pușcaș Stanislav Alexandru de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.44, 324 alin.(2) lit. b), c) Cod penal a fost încetat, din motiv că există circumstanțe ce exclud tragerea lor la răspunderea penală.

Din materialele dosarului se reține că, apărătorul Cazacu D. a fost înștiințat despre data ședinței de judecată din 20 iulie 2012, fiindu-i expediată citația pe adresa indicată de ultimul în mandatul anexat la dosar, fapt confirmat prin avizul de recepție din 19 iunie 2012 (f. d. 4; 53;54, Vol. II).

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 20 iulie 2012, apărătorul nu s-a prezentat la ședința în care a fost pronunțat public dispozitivul sentinței și nu a informat instanța despre motivul neprezentării sale (f. d. 70, Vol. II).

Instanța de recurs atrage atenția la faptul că, la data de 20 ianuarie 2013 de către instanța de apel a fost expediată în adresa apărătorului inculpaților, Cazacu D., înștiințare privind judecarea apelului declarat de către procuror în cauza penală de învinuirea lui Vasilos V. și Pușcaș St., iar la 28 ianuarie 2013 apărătorul a depus cerere de eliberare a copiei de pe sentința instanței de fond (f. d. 133; 135, Vol. II), apelul fiind declarat în ședința de judecată din 06 februarie 2013 (f. d. 137; 141, Vol. II).

La fel, instanța de recurs atenționează că inculpaților Vasilos Victor și Pușcaș Stanislav le-a fost înmînată copia de pe sentința redactată la data de 07 decembrie 2012 contra semnătură, fapt confirmat prin recipisele anexate (f. d. 115; 116) și confirmat în instanța de apel (f. d. 145 verso), însă acestea nu au declarat apeluri în termenul legal prevăzut de legislația procesul penală.

Colegiul penal menționează că instanța de apel în decizia sa nu a indicat (f.d. 212 v. II) data concretă a primirii copiei de pe sentință de către inculpații Vasilos V. și Pușcaș St., deși aceste informații se conțin în materialele cauzei, astfel nemotivându-și decizia în ce privește respectarea termenului de apel de către apărătorul Cazac D.

Colegiul lărgit relevă că termenul de declarare a apelului este reglementat de art. 402 alin.(1)-(2)Cod de procedură penală (în redacția legii din 06 martie

2008, care acționa la moment, potrivit căruia, inculpatul sau apărătorul în numele acestuia, erau în drept să declare apel în ce privește latura penală și civilă, în termen de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, sau în cazul înaintării cererii în condițiile art. 399 al.(2) Cod de procedură penală, de la data înmînării copieii de pe sentința redactată.

Potrivit art. 403 Cod de procedură penală, apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.

La fel, din dispoziția art.404 Cod de procedură penală, Colegiul lărgit specifică că participantul la proces care a lipsit atât la judecarea, cât și la pronunțarea sentinței și nu a fost informat despre adoptarea sentinței poate declara apel și peste termen, dar nu mai târziu de 15 zile de la data începerii executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.

În acest sens, Colegiul lărgit menționează că concluzia instanței de apel cu privire la termenul de depunere a apelului este una contradictorie, deoarece (f.d. 212 v. II) instanța de apel stabilește că apelul avocatului Dorin Cazacu în numele inculpaților este depus în termen, însă ulterior indică asupra faptului că repune în termen apelul avocatului, făcînd trimitere la prevederile art. 404 al.)1) Cod de procedură penală.

Astfel, instanța de recurs constată că concluzia instanței de apel cu privire la respectarea de către avocatul Cazacu D. a termenului de apel este una contradictorie și nemotivată.

Din considerentele expuse, Colegiul lărgit constată, că totalitatea circumstanțelor menționate în prezenta decizie confirmă necesitatea casării deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată, în cadrul căreia urmează a fi apreciate la modul cuvenit de către instanța de apel fiecare probă în parte și toate probele în cumul în scopul adoptării unei soluții corecte, precum și să se expună cu privire la chestiunea respectării de către apărătorul Cazacu D. a termenului de apel.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care stabilesc procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel, asupra celor indicate în prezenta decizie, precum și să dea răspuns la toate argumentele invocate în apel și în recursul declarat de către procuror.

Instanța de apel urmează să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță, să le dea apreciere cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, ținînd cont de motivele casării deciziei atacate, de prevederile practicii judiciare stabilite, de

practica relevantă a CtEDO, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 434, art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit,

DECIDE:

Se admite recursul ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Costăș Valentina, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 decembrie 2014, în cauză penală în privința lui **Vasilos Victor Alexei și Pușcaș Stanislav Alexandru**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Pronunțată integral la **17 iulie 2015.**

Președinte:

Ursache Petru

Judecător

Toma Nadejda

Judecător

Nicolaev Ghenadie

Judecător

Alerguș Constantin

Judecător

Moraru Petru